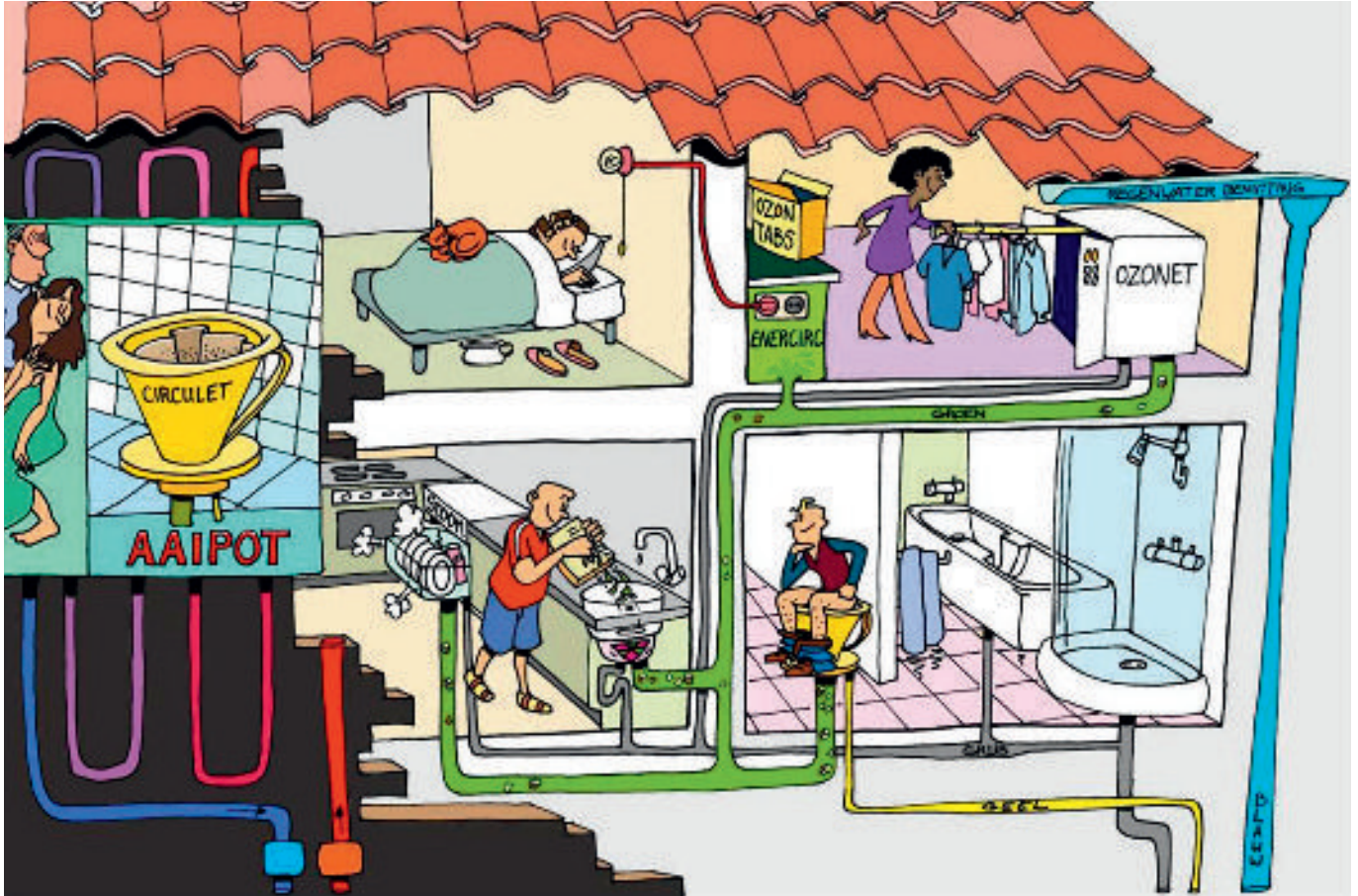

Wil de watersector de BV Nederland redden?

De actie Storm is een leuk vervolg op het Bestuursakkoord Waterketen 2007, het Feitenonderzoek 2010 een eerste stap, maar het Bestuursakkoord Water 2011 (dat binnenkort ondertekend wordt) zal over 20 jaar niet in de analen van de geschiedenis staan. Om in de toekomst mee te spelen op het vlak van water zijn in Nederland veel grotere veranderingen nodig. Aldus André Straker van Waternet en Johan de Bondt van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Visie op lange termijn met betrekking tot water in huis.

De wereldbevolking zal groeien van 6,5 miljard nu naar 9 miljard mensen in 2050, van wie 70 procent in delta's woont. Voedsel- en daarmee ook water - zal naast grondstoffen en energie nog belangrijker worden.

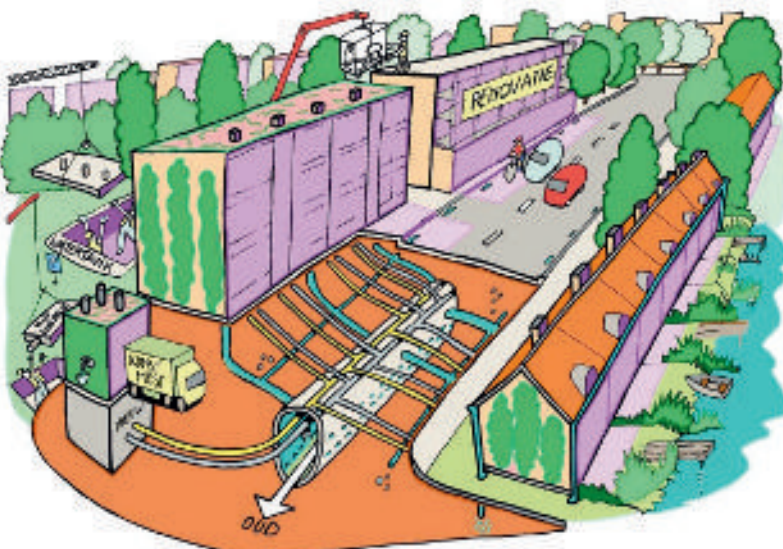
Gecombineerd met de gevolgen van het opwarmen van de aarde liggen er grote uitdagingen. Landelijk zijn de verschillende overheidsorganisaties en het bedrijfsleven druk zoekende welke rol Nederland in de toekomst moet gaan spelen en hoe de BV

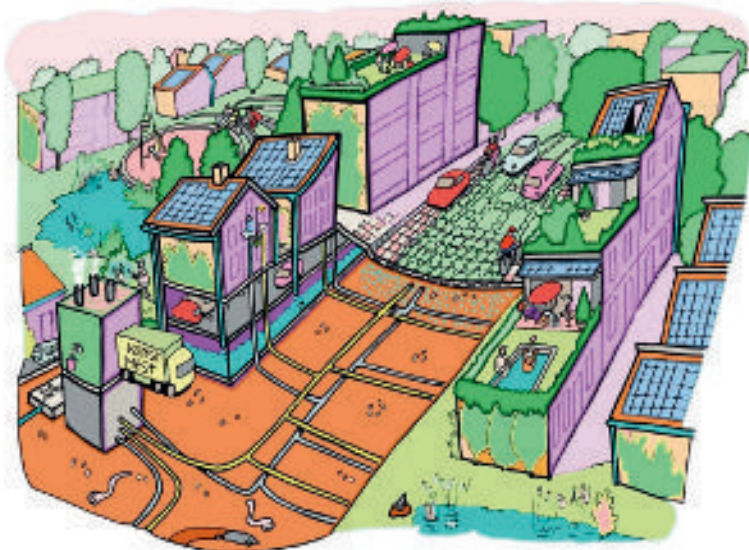
Nederland zijn geld met het bovenstaande gaat verdienen.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord een duidelijke richting gegeven. De overheid voert een gericht beleid om innovatie en ondernemerschap te bevorderen door samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid te stimuleren. Het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zet in op toekomstige economische topgebieden van Nederland, zoals water, voedsel, energie en tuinbouw.

Richting ontwikkelingslanden heeft de regering het uitgangspunt hulp ingewisseld voor investeren, met als doel zelfredzaamheid in die landen. Ontwikkeling van de private sector zal één van de speerpunten worden, evenals het bijdragen aan het behalen van de millenniumontwikkelingsdoelen. Daarbij wordt de nadruk gelegd op thema's waar Nederland goed in is, zoals waterbeheer. Kennis en kunde worden ingezet en publiek-private partnerschappen uitgebreid. En via Water Operators Partnerships wordt publiek-publiek gewerkt aan verbetering van managementkwaliteit en

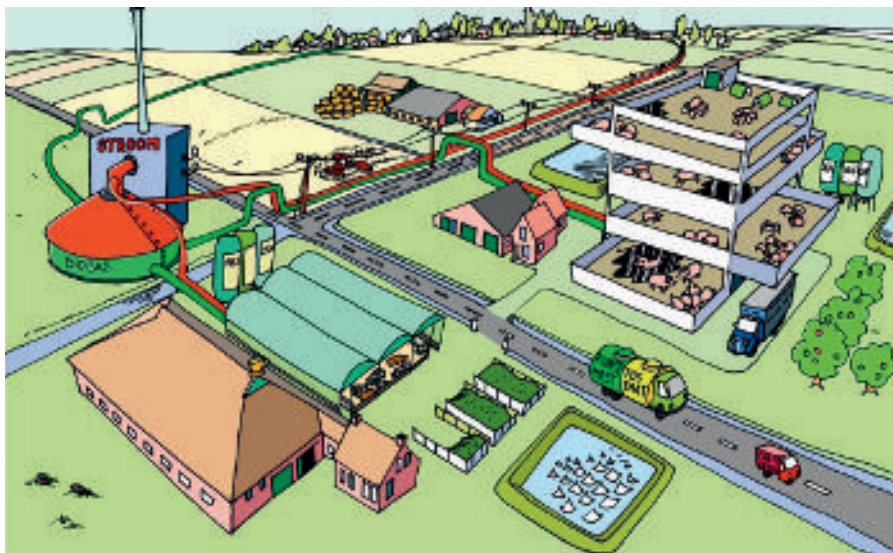
Visie op lange termijn met betrekking tot bestaande bebouwing.

Visie op lange termijn met betrekking tot nieuwbouwwijken.

Visie op lange termijn met betrekking tot het landelijk gebied.

-capaciteit van waterorganisaties ter plekke. Naast het Rijk legt het NWP in zijn toekomstvisie 'Water 2020' de vinger op de zere plek. Om internationale ambities te kunnen waarmaken, zijn meer samenhang en minder versnippering binnen de sector nodig.

Koppeling van de geschetste mondiale verwachtingen voor de komende decennia aan de ambities van het huidige kabinet, maakt dat een sterke, goed georganiseerde (water-)overheid nodig is. Waarom? Met de nadruk op de topgebieden wordt een duidelijk appèl gedaan op samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid. De overheid - lees drinkwaterbedrijven, waterschappen en gemeenten - kan deze rol alleen maar invullen als zij een volwaardige partij is voor het bedrijfsleven en de kennisinstellingen. Voldoende massa - lees verdere opschaling en integratie - is daarbij een vereiste. Kijkende naar de wereldwijde waterbehoeften blijkt het van belang te denken in totaal-waterconcepten. Landen en delta's redeneren vanuit de sanitatiegedachte en dat vereist dat partnerschappen ook in deze 'sanitatielij' gaan denken. Dat impliceert dat de waterketen als totaalconcept wordt

benaderd. Een voorwaarde voor de Nederlandse watersector om zich tot wereldspeler te ontwikkelen is dat de regering ruimte biedt aan partijen om samen innovaties ook in de praktijk te realiseren. Rondom energieprojecten gaat dit regelmatig mis. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de aanbesteding van een windenergieproject in de Noordzee, dat gegund is aan een Duits bedrijf terwijl ook Nederlandse partijen het konden realiseren.

Wat nodig is, zijn overheidsorganisaties die van voldoende omvang zijn om de waterketentaken uit te voeren, kwaliteit te garanderen, kennis op te bouwen en verder te ontwikkelen (onder meer in partnerschappen), een aantrekkelijke werkgever te zijn, een internationale component hebben én een aantrekkelijk partij zijn in publiek-private samenwerking.

De toekomst

Denken en handelen in totaalconcepten als de watercyclus moet, waarbij zowel de beleidsvoorbereiding als de uitvoering in één hand liggen. Samen met een pro-actieve rol is effectiever en efficiënter werken mogelijk. Door dit in een grotere organisatie te doen,

Het kabinet heeft de verantwoordelijke waterpartijen uitgedaagd de voordelen van de waterketen nader uit te werken. In het eerste kwartaal van 2010 is daarop een 'feitenonderzoek' uitgevoerd. Alle partijen in de waterketen (Rijk, Vewin, IPO, VNG, UvW) hebben aan dit onderzoek bijgedragen. Het schetst de ambities voor de sector, zo veel mogelijk onderbouwd met feiten. Op landelijk niveau is de conclusie dat waterschappen in 2020 met betrekking tot de afvalwaterzuivering 100 miljoen euro kunnen besparen. Voor de drinkwatersector en riolering is dat respectievelijk 70 en 140 miljoen euro. Daarbovenop, indien riolering en afvalwaterzuivering als één geheel worden gezien en aangestuurd, is door integraal afvalwaterbeheer 140 miljoen euro besparing haalbaar. Mochten drinkwater-taken ook geïntegreerd worden, zijn nog eens besparingen van 100 miljoen euro mogelijk. In totaal komt dat neer op 550 miljoen euro.

Het feitenrapport gaat niet alleen over geld. Ook kwaliteitsverbetering, betere kennisopbouw en een aantrekkelijk-werkgever-zijn zijn voordelen. AGV en de gemeente Amsterdam, de initiatiefnemers van Waternet, denken dat deze besparingen haalbaar zijn, mits partijen ook écht durven. En veel tijd is er niet meer voordat het Rijk ingrijpt: het is vijf voor twaalf.

ontstaat ruimte voor nieuw beleid en innovatie én ben je een volwaardig gesprekspartner in publiek-private samenwerking. Deze voorwaarden zijn nodig om aantrekkelijk te zijn in partnerschappen en voor toekomstige werknemers. Bezuinigen is hierbij de prikkel om te investeren: in nieuw beleid en slimme werkwijzen.

De waterketenpartijen (gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven) kunnen alleen bij verdergaande clustering een belangrijke bijdrage leveren aan de toekomst van de BV Nederland. Het Bestuursakkoord Water biedt daarvoor waarschijnlijk nog te weinig houvast. Het lijkt erop dat sentimenten en conservatisme een grote rol spelen. Ter illustratie: in het rapport 'Leerervaringen drinkwatersector' uit 2002 halen gemeenten ideële en financiële motieven aan om zich tegen verzelfstandiging van waterleidingbedrijven te verzetten. Deze motieven zijn niet overeind gebleven. Dezelfde motieven worden nu weer ingezet om tegen verzelfstandiging van riolering te zijn.

André Struker (Waternet)
Johan de Bondt (Waterschap Amstel, Gooi en Vecht)

NOTEN

- 1) De Bondt J. (2011). Bezuinigen en investeren. In 'Water: crisis of nieuwe economie' pag. 81 van de bundel van de 63e Vakantiecursus Drinkwater en Afvalwater, 14 januari 2011.
- 2) NWP (2011). Water 2020, Wereldleiders in water.
- 3) Dicke W., E. ten Heuvenhof en H. Stout (2002). Leerervaringen drinkwatersector. TU Delft.